

نمایش عکس‌هایی از حلب در تهران

فرهنگی و هنری

بخشی که امروز از آن‌ها یه عنوان هنرهای سنتی یاد می‌کنیم رشته‌هایی هستند که در دایره لغات صنایع‌دستی از آن‌ها با عنوان رشته‌های در حال منسوخ و یا منسوخ شده یاد می‌شود.

رشته‌هایی که روزگاری به دلیل داشتن کاربرد از جایگاه ویژه‌ای در زندگی مردم برخوردار بوده و امروزه به سبب ورود تولیداتی که از تنوع و کاربری مناسب‌تری برخوردارند جایگاه خود را از دست داده‌اند.

صنایع‌دستی در معماری ایران تنها نقش مزین‌کننده فضا را ندارد بلکه هر کدام در جایگاه خود کاربردهای گوناگونی دارد و از جمله این رشته‌ها گروه‌چینی است.

تاریخچه

گروه‌چینی چوب از هنرهای ظریفی است که از اوایل دوره اسلامی در ایران رایج بوده است. برخی پژوهشگران احتمال داده‌اند استفاده از این هنر از دوران خلفای عباسی آغاز شده و در قرن ۶ تا ۸ هجری قمری در مصر و سوریه متداول شده و از همان زمان به ایران رسیده است. بر اساس شواهد و آثار موجود پیشینه هنر گروه‌چینی در معماری ایران به دوره سلجوقی و صفوی باز می‌گردد و خاستگاه آن نیز شهر اصفهان بوده است. از این سبک کار به طور معمول در ساخت درهای اماکن متبرکه، مقابر، منابر و از شبک در پنجره‌های منازل و کاخ‌ها و زرده‌ها استفاده می‌شده است. از دوران صفوی به بعد تعبیه شیشه‌های رنگی در چوب‌های مشبک رایج شده و در اصطلاح به «ارسی» مشهور شد. هنرهای چوبی پس از صفویه به خصوص در دوران قاجار نه تنها تکامل فنی نداشت بلکه با افت فنی نیز روبرو شد البته هنر ارسی‌سازی در این دوره به اوج خود رسید.

به طور کلی از چوب و فرآورده‌های آن در

گروه‌چینی هنری در معرض فراموشی

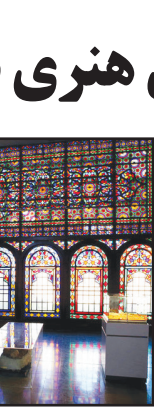
بناهای صد سال اخیر به عنوان مصالحی موثر در ستون‌های چوبی، پوشش سقف‌های دوجداره خارجی و توفال‌سازی، در ساختن پنجره‌های ارسی و پنجره‌های ظریف با کارهای هنری مختلف گره سازی، قواره‌بری و غیره استفاده شده است.

تعریف گروه‌چینی

گروه‌چینی به هنری ایجاد شده با قطعات برش خرده‌چوب و شیشه‌های رنگی در اشکال مختلف و متعدد الاجزا و وحدت‌گرایی هندسی که به طور هماهنگ در یک کار مشخص و تکرار شونده در کنار هم قرار گرفته باشند گفته می‌شود. در واقع هندسه نقوش و گره‌کشی جزء جدانشدنی این هنر به حساب می‌آید.

در اصطلاح هنری گروه‌چینی عبارت است از مجموعه‌ای از شکل‌های هندسی که با نظم و ترتیب و پیچ و شکل‌های هماهنگ و قرینه در کنار هم چیده شده‌اند. در تعریف دیگر، گروه‌چینی عبارت است از یک ترکیب هماهنگ‌از شکل‌های هندسی به هم پیچیده، موزون و جذاب که با استفاده از ظخ‌های راست شکل گرفته است.

معمولا هنرمندانی که در سنجند به هنر گروه‌چینی پرداخته‌اند، هماهنگ‌اند، مگر آن‌که اسم یک استادکار سینه به سینه نقل شده باشد. قدمت گروه‌چینی به نسبت سند اُرسی‌های موجود در سنجند، به اواخر دوره زندیه و صفویه می‌رسد. اُرسی یا گروه‌چینی‌های خانه کرد به دوره صفویه تعلق دارد. گروه‌چینی‌های عمارت خسروآباد هم مربوط به دوره زندیه است. مرمت این گروه‌چینی‌ها هزینه و زمان زیادی می‌برد و هر کسی حاضر نیست هزینه آن را بپردازد. طاه‌ها محمودی نحوه ساخت و مرمت اُرسی را از اجنادش آموخته است. بعد از ۱۸ سال شاگردی نزد پدرش، از سال ۱۲۸۹ مستقل شده است. جد مادری پدر و پدربزرگش،

نجارباشی سنجند بودند و حکم «باشی‌گری» از حاکم وقت داشتند و با آن که ۳۳ سال دارد، اما یکی از استادکاران این رشته در کردستان محسوب می‌شود. تقریبا همه اُرسی‌های شهر را می‌شناسد و از شرایط آن‌ها خبر دارد. حتی عراقی‌ها نیز او را می‌شناسند و بارها برای مرمت و ساخت اُرسی بناهای مختلف کشورشان دعوتش کرده‌اند. می‌توان افضای کاری این استادکار ایرانی را در خانه تاریخی شیخ محمود، هتل فرحی که شهربانی قدیم عراق بوده و بنایی در سلیمانیه دید.

این هنرمند درباره قدمت اُرسی‌کاری در عراق به ایسنا گفت: با توجه به مدارکی که خودشان ارائه می‌دهند، استادکارانی که اُرسی‌های قدیمی عراق را ساخته‌اند، اهل کردستان بوده‌اند. حتی زمانی هم که آثارشان را مرمت کرده‌اند از استادکاران سنجندی کمک گرفته‌اند. او درباره تفاوت نوع گره‌های استفاده‌شده در اُرسی‌های دیده‌شده در عراق و ایران، اظهار کرد: با توجه به این‌که خودشان اظهار می‌کردند بیشتر، استادکاران سنجندی این کارها را انجام می‌دادند و از آنجا که هر منطقه سبک و شیوه کاری خود را دارد، متوجه تفاوت چندانی در نحوه ترتیبات و اجرای گروه‌چینی‌های این دو کشور نشدم. محمودی معتقد است: این روزها از این هنر استقبال نمی‌کنند. کلا استقبال از چوب کم شده

است، زیرا هم هزینه نگهداری از آن نسبت به مصنوعات امروزی بالاست و هم کار دشواری است. چوب باید هر چند سال یکبار تجدید رنگ شود، اما مصنوعات دیگر- به این تجدید رنگ و مراقب نیاز ندارند.

این هنرمند که در جال حاضر پنج شاگرد دارد، گفت: مرمت و ساخت اُرسی، زمان زیادی می‌برد، زیرا این حرفه ریزه‌کاری‌های بسیاری دارد. امروزه سرعت در جامعه نقش اساسی دارد، در حالی که کار ما سرعتی نیست. فقط چیدمان یک متر ارسی ۱۰ روز زمان می‌سرد. مرمت، لاپه‌برداری و دیگر کارها نیز زمان خاص خود را می‌خواهد. این کار نیازمند صبر و حوصله است، در حالی که حوصله افراد کم شده است، به همین دلیل کمتر کسی برای یادگیری آن رغبت‌نشان می‌دهد.

او ادامه داد: برای یک متر کار قواره‌بری به یک متر و ۳۰ سانتی‌متر شیشه رنگی نیاز داریم و قیمت هر متر شیشه رنگی ۳۵۰ هزار تومان است، معمولا برای گروه‌چینی و قواره‌بری، از چوب چنار که مرغوب‌تر است، استفاده می‌شود که به زبان محلی به آن «جوهر» می‌گوینم. چوب چنار به اصطلاح ایلاف بر مگس‌ی دارد، در حالی که اگر به چوب‌های دیگر توجه کنید، رگه‌های چوب عمودی است، اما ایلاف چوب چنار ریز و درهم است. محمودی درباره ویژگی دیگر چوب چنار برای ساخت گروه‌چینی، توضیح داد: اگر چوبی را که رگه‌های عمودی دارد برش بزنیم، زمانی که در تماس با هوا باشد، شکسته می‌شود؛ اما در ایلائی که درهم است، این مشکل به‌وجود نمی‌آید. البته برای ساختن ستون‌ها و درها، از چوب گردو استفاده می‌شود، زیرا مقاومت بیشتری دارد و میزان آب‌دوستی آن کمتر است. معمولا درها در معرض رطوبت هستند و هرچه ایلاف چوب تراکم‌تر باشد، مقاومت آن هم بیشتر می‌شود.

به همین دلیل برای لنگه‌های در از چوب گردو، اما برای داخل کار قواره‌بری و گره‌چینی، از چوب درخت چنار استفاده می‌کنند.

این هنرمند درباره اشتیاق نسل جدید برای یادگیری هنر گروه‌چینی نیز گفت: با توجه به این‌که دانشگاه علمی – کاربردی در سنجند مرکزی در پی گسترش این هنر است، اما هنوز کسی برای ثبت‌نام درصده به احیا و مرمت آثار سازمان میراث فرهنگی، هنرینه‌بر است و هرچه زمان و هزینه بیشتری برایش بگذراید، قیمت تمام‌شده کار هم بالاتر می‌رود و به همین دلیل، متقاضی آن کمتر می‌شود. برای مثال کارگاهی که ما در آن فعالیت می‌کنیم، حدود ۹۰ درصد به احیا و مرمت آثار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می‌پردازد و در ۱۰ سال گذشته فقط دو نفر برای سفارش گره‌چینی و استفاده از این هنر در خانه‌های‌شان به ما مراجعه کرده‌اند. او همچنین عمارت خسروآباد سنجند را براساس تنها نمونه ۱۸۰ ساله‌ای که باقی مانده، احیا و مرمت کرده است. قدیمی‌ترین طرح‌های این نوع سقف‌ها را می‌توان در خانه‌های اطعایی و رحیم‌زاده سنجند پیدا کرد. محمودی در پاسخ به این‌که آیا استادی که سقف عمارت خسروآباد را طراحی کرده است، دیگر توجه کنید، رگه‌های چوب عمودی است، اما ایلاف چوب چنار ریز و درهم است. محمودی درباره ویژگی دیگر چوب چنار برای ساخت گروه‌چینی، توضیح داد: اگر چوبی را که رگه‌های عمودی دارد برش بزنیم، زمانی که در تماس با هوا باشد، شکسته می‌شود؛ اما در ایلائی که درهم است، این مشکل به‌وجود نمی‌آید. البته برای ساختن ستون‌ها و درها، از چوب گردو استفاده می‌شود، زیرا مقاومت بیشتری دارد و میزان آب‌دوستی آن کمتر است. معمولا درها در معرض رطوبت هستند و هرچه ایلاف چوب تراکم‌تر باشد، مقاومت آن هم بیشتر می‌شود.

کشف حقیقت هستی در کتاب «راز هستی» ابراهیمی دینانی

مخاطبان شده است.

کتاب حاضر سومین مجلّد از مجموعه کتاب‌های تولید شده از برنامه «معرفت» با عنوان راز هستی است. از ویژگی‌های بارز این مجموعه، بیان مطالب عمیق حکمی و عرفانی در قالب الفاظ و اصطلاحات روشن برای فهم دقیق مطلب برای اغلب مردم است.

برنامه «معرفت» یکی از پربیننده‌ترین برنامه‌های سیمای جمهوری اسلامی ایران در بخش معارف است. این برنامه از سال ۱۳۸۸ به طور مستمر از شبکه چهار سیما پخش شده است. در این مدت، بیان روان و شیوای ابراهیمی‌دینانی موجب جذب طیف وسیعی از

دانشمندان علوم مختلف از یک سو، و فعالیت‌های فکری فلاسفه و حکمای الهی از سوی دیگر، موجب رفع بسیاری از ابهامات و حل بسیاری از مسائل جهان شده است، با رشد و تکامل ذهنیت بشر بر وسعت و پیچیدگی ناندسته‌ها و ابهامات هم افزوده شده است.

برنامه «معرفت» یکی از پربیننده‌ترین برنامه‌های سیمای جمهوری اسلامی ایران در بخش معارف است. این برنامه از سال ۱۳۸۸ به طور مستمر از شبکه چهار سیما پخش شده است. در این مدت، بیان روان و شیوای ابراهیمی‌دینانی موجب جذب طیف وسیعی از مخاطبان شده است.

جدیدترین مجموعه از طراحی‌های کیومرث کیاست از جمعه بیست و هفتم مرداد ماه در گالری ساربان به نمایش در می‌آید جدیدترین مجموعه از طراحی‌های کیومرث کیاست با عنوان «روایت جنون» از جمعه بیست و هفتم مرداد ماه تا دوشنبه ششم شهریور ۱۳۹۶ در گالری ساربان به نمایش در خواهد آمد.

کیاست در این مجموعه طراحی، که با تکنیک قلم فلزی و مرکب روی مقوا کار کرده، به احوالات شخصی خود پرداخته و بیانی اکسپرسیو جهان ذهنی خویش را به تصویر کشیده است.

فیلم تئاتر «آینه‌های روبرو»

فروان مخاطبان مواجه شد. فیلم‌تئاتر «آینه‌های روبرو» هر شب ساعت ۱۸:۳۰ در تالار وحدت روی صحنه می‌رود. علاقه‌مندان برای تهیه بلیت این فیلم‌تئاتر می‌توانند به سایت ایران‌کنسرت مراجعه کنند.

حبیب رضایی، بهنوش طباطبائی، رویا بختیاری، احسان کرمی، علی تاجمیر، یاسر خاسم، نوشین سامان‌مظلومی، آلاله زارع طلب، مهدی بهرام بیگی، الهه حسینی و … در نمایش «آینه‌های روبرو» به ایفای نقش می‌پردازند.

داریوش ارجمند، بهزاد فراهانی، هومن برق نورد، علیرضا مجلل، علی عمرانی، پرویز پور حسینی، مجید مظفری، شقایق فراهانی،

همکاری کویتی پور و رامین پرچمی در «غسالخونه»

طبق برنامه‌ریزی‌های انجام شده این نمایش قرار است به زودی در تالار حافظ اجرا شود. پیش فروش بلیت‌های نمایش «غسالخونه» به زودی از طریق سایت‌های اینترنتی آغاز خواهد شد. نویسندگی این نمایش بر عهده سه‌ند خیرآبادی است. نادر فلاح و رامین پرچمی به همراه علی برقی و جوانه دلشاد بازیگران اصلی این نمایش هستند و بقیه بازیگران، از میان چهره‌های جوان در حوزه تئاتر انتخاب شدند. بنابراین گزارش، غلام کویتی‌پور، ملّاح صاحب نام سال‌های

نمایشگاه عکس «حلب؛ سرخ و سپید» با آثار مرضی شعبانی، عکاس و مستندساز که روایتی از آزادسازی حلب در سوریه است، هم‌زمان با روز مقاومت اسلامی در نگارخانه

مهر فرهنگ‌سرای انقلاب اسلامی برگزار می‌شود.

مرضی شعبانی از نوجوانی به عکاسی پرداخته و یکی از معروف‌ترین آثارش، عکس شهید آوینی دو هفته قبل از شهادت او در فکه است که شهید آوینی دست به سینه ایستاده است. نمایشگاه از ۲۴ مرداد تا ۷ شهریور برای عموم علاقه‌مندان برپاست. این نگارخانه از ساعت ۹ تا ۱۹ باز است.

نگارخانه مهر فرهنگ‌سرای انقلاب اسلامی در بزرگراه شهید نواب صفوی، تقاطع پل کمیل، ابتدای کمیل شرقی قرار دارد.

سومین مجلّد از مجموعه کتاب‌های تولید شده از برنامه «معرفت» توسط انتشارات سروش منتشر شد. سومین مجلّد از مجموعه کتاب‌های تولید شده از برنامه «معرفت» با عنوان «راز هستی» که به تحقیق و تدوین اسماعیل منصوری لاریجانی جمع‌آوری شده و به دیدگاه‌های فلسفی غلامحسین ابراهیمی‌دینانی می‌پردازد، از سوی انتشارات سروش منتشر و وارد بازار شد.

میراث مکتوب بشر حکایت از آن دارد که چرایی و چگونگی آفرینش جهان هستی برای ما نوع بشر همواره رازآلود و حیرت‌آفرین بوده است. هرچند تلاش

مستقل

چهارشنبه ۲۵ مرداد ■ شماره ۲۱۳

یاد

غربت فلسفی

نگاهی به زندگی احمد فردید

الهام ربیسی‌فردانبیه – روزنامه‌نگار

درباره فردید می‌گویند: ذهن توفانی‌اش به شدت به دنبال ایجاد سنتزی میان مطالعات وی در حوزه تمدن اسلامی – شرقی به ویژه در حوزه‌های چون حافظ پژوهی، مولانا پژوهی، شبستری‌پژوهی و غیره با فلسفه غرب به ویژه تفسیر هایدگری از آن بود. پروژه فردید تا‌تمام و مملو از نقایص و اشتباهات باقی ماند.

امروز سال‌مرگ این اندیشمند است. جورج زیمل می‌گوید: «میراث من شبیه پول است. مردم آن را برمی‌گیرند و بدون هیچ استنادی به من از آن بهره می‌جویند» نمونه فردید نیز شاهدهی است بر این مدعا. بسیاری از اندیشمندان و فعالان سیاسی امروز ایران شاگردی این استاد بزرگ را کرده‌اند.

سیداحمد فردید(۱۲۸۹ در یزد – ۲۵ مرداد ۱۳۷۲ در تهران) با نام اولیه سید احمد مهینی یزدی که، در سال ۱۳۷۸ به فردید تغییر یافت، متفکر معاصر ایرانی بود. دروس مقدماتی و زبان فرانسه را در یزد خواند. در ۱۳۰۵ به تهران رفت و در مدرسه سلطانی و دارالفنون به تحصیل ادامه داد. مدتی درس طلبگی خواند و با فلسفه اسلامی آشنا شد.

اندکی بعد در دانش‌سرا در رشته ادبی مدرک لیسانس دریافت نمود و ضمن اشتغال به تدریس، زبان‌های یهلوی و آلمانی را نیز آموخت. احمد فردید در دوران حیات طولانی خود هیچ اثری منتشر نکرد. به‌طوری‌که «فلسوف شفاهی» مشهور شد. برخی معتقدند که دلیل این امر پایه‌های سنت فکری و تعبیرات ناگهانی و مکرر او بوده و او مایل بود مدرک مکتوبی نزد کسی نداشته باشد تا بتواند افکارش را مکررآ نفی کند. او حتی پس از شرکت در کنگره‌ها نیز گزارش مکتوبی از کارش ارائه نمی‌داد. این تغییر موضع مکرر فردید را بسیاری از افرادی که با وی برخورد داشته‌اند، گزارش کرده‌اند.

تنها اثری که به‌طور قطعی به فردید نسبت داده می‌شود، برابراهی فارسی برخی اصطلاحات فلسفی است که در آثار طبعی مهدوی (اریخ متافیزیک) و احسان نراقی (سیر تکوینی علوم اجتماعی) به‌کار رفته‌است. برخی از این اصطلاحات همچون غرب‌زدگی هنوز در میان فلسفه‌دانان رایج است، و برخی دیگر رواجی نیافت. کتاب دیدار فرهی و فتوحات آخرازمان مجموعه‌ای است از درس گفتارهای وی که پس از مرگ وی منتشر شد. برخی از هواداران فردید این کتاب را «منطوق و ویرایش نشده» می‌دانند. دینانی اصطلاح فیلسوف شفاهی را برای فردید مناسب می‌داند. فردید در زمان حیاتش به او گفته بود بیش از هزار صفحه یادداشت دارد و پس از درگذشت او دینانی حواشی زیادی از او را بر برخی کتاب‌ها در بنیاد فردید مشاهده کرده که شاید اگر استخراج شود بالغ بر هزار صفحه باشد. داوری اردکانی در مورد او می‌گوید: او با دنیا احساس غربت می‌کرد چون احساس غربت نشان می‌دهد که فرد در پی یافتن و درک دیگری است.

به گفته وی، فردید سیاسی نبود و کاری با سیاست نداشت. اما به هر حال سیاست چیزی نبود که بتوان آن را نادیده گرفت. برای ما نگاه فردید و پرسش‌های تازه او مهم بود و اینکه فلسفه را نقد می‌کرد و از شعر و ماهیت آن می‌گفت. فردید صاحب نظر بود می‌رسید و می‌فهمید و به دش‌سواری می‌فهم‌اند. این برای ما درس بود هر چند درک این مسایل به استعداد افراد و شرایط زمان بستگی دارد گاهی زمان فلسفه نیستا!

پیوند نگاه و فلسفه شرق با تحلیل غربی و نوع نگاهش به فقه و اصول از نقاط جالب اندیشه او است که هنوز نیاز به پژوهش و تفکر دارد.

کتابخانه‌ای برای زندگی بهتر

رمان ژان کریستف

رمان ژان کریستف بزرگ‌ترین جایزه ادبی آکادمی فرانسه را برای رومن رولان به ارمغان آورد. شهرت این رمان از مرزهای فرانسه گذشت و به همه زبان‌های زنده دنیا ترجمه شده است. این کتاب در چهار جلد از سوی نشر دنیای نو منتشر شده است.

جلد اول این کتاب در سه قسمت نوشته شده است: سپیده دم صبح نوجوانی این رمان در مورد ژان کریستف است! پسری که در خانواده‌ای اهل موسیقی به دنیا آمده است. پدر بزرگ و پدربزرگ او از بزرگان دوران خود هستند و در هنر موسیقی شناخته شده هستند. اما هیچ کدام از آن‌ها به آنچه که می‌خواستند به طور کامل نرسیده‌اند.

پدربزرگ ژان کریستف، ژان میشل تمام تلاش خود را کرد تا پسرش، ملکیور نقص‌ها و کاستی‌های او را نداشته باشد. اما در این راه موفق نبود. حال، پدربزرگ و پدر ژان کریستف هر کدام به نحوی سعی می‌کنند تا کریستف به هرآنچه که آن‌ها آرزو داشته‌ند دست پیدا کند. جلد اول این رمان از تولد ژان کریستف شروع می‌شود و تا ۱۶ سالگی او ادامه پیدا می‌کند. ژان کریستف در طول اول ۱۶ سال کودکی می‌کند، به اجبار پدر موسیقی یاد می‌گیرد، با دنیای بیرون آشنا می‌شود، با سختی از دست دادن عزیزانش دست و پنجه نرم می‌کند، عاشق می‌شود. پایه و اساس رمان ژان کریستف موسیقی است، اما در جلد اول تقریباً نصف کتاب به ماجراهای عاشقانه کریستف می‌پردازد.

در واقع نویسنده در جلد اول فقط سعی می‌کند به طور کامل و مفصل شخصیت کریستف را بسازد.

دکتر محمد مجلسی، مترجم کتاب در مقدمه اشاره می‌کند که:

ژان کریستف فریاد عشق است و ندای عشق. عشق به انسان و انسانیت.

محمد مجلسی قبلاً اثر دیگری از رومن رولان را ترجمه کرده بود و به قول خودش با فضای فکری او آشنا بود.

ترجمه ژان کریستف در مدت دو سال انجام شده است.

قسمت‌هایی از کتاب ژان کریستف

انسان‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند: دسته اول فرمان می‌دهند و دسته دوم فرمان می‌برند. و آن روز متوجه شد که پدر و مادر او جزو دسته اول نیستند. و این مسئله فکر و روح او را به آشوب کشید. و این اولین بحران زندگی او بود.

در تمام سال‌های کودکی، ترس از مرگ او را آزار می‌داد، و تنها چیزی که گاهی این ترس را در او کاهش می‌داد، نفرت از زندگی بود.

انکار نباید کرد که تفکر آدمی به جای خود بااهمیت و ارزشمند است، اما تفکر را باید با شریف ترین عضو بدن، یعنی زبان بیان کرد تا اهمیت و اعتبار پیدا کند.

آهنگ‌ساز هم اگر بهترین قطعه‌های موسیقی را بسازد، تا وقتی نوازندگان چیره دست آثار او را اجرا نکنند، ارزش کار او مشخص نخواهد شد. و یک قطعه موسیقی تا وقتی که که روی کاغذ باشد و اجرا نشود، چیزی است بی‌فایده و بی‌ارزش.

موسیقی در خانه، مثل آفتاب است در اتاق. موسیقی در بیرون خانه است، در دل طبیعت است و در آن جا که در هوای پاک نفس بکشی و حضور خلدوند مهربان را حس کنی. عشق خاصیتی عجیبی دارد که گذشته را نیز در برمی‌گیرد. کریستف از روزی که احساس کرد مینا را دوست می‌دارد، می‌بخشد که در گذشته‌اش عشق او بوده است. حقیقت از هرچیز در دنیا بالاتر و مقدس تر است. هرکس پاک‌دل باشد در عشق نیز پاک و منزه می‌ماند. بال و پر پرندگان در فصل عشق زیباتر و خوش نقش تر می‌شود، و انسان عاشق نیز بهترین و نجیب ترین صفت‌ها را در دل خود جان پرورش می‌دهد و عشق، دلادگان را وادار می‌کند که رفتار و گفتارشان را با تصویر زیبایی که از مششوق در ذهن خود ساخته‌اند هم آهنگ سازند. و سیلاب‌های عشق و جوتی، که آدمی را همراه خود می‌برند، به قلب و روح او صفا می‌بخشند.

^[1] شهرت این رمان از مرزهای فرانسه گذشت و به همه زبان‌های زنده دنیا ترجمه شده است

^[2] این کتاب در چهار جلد از سوی نشر دنیای نو منتشر شده است